

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 25/2024-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej WEBBER LEGAL, s.r.o., Duchnovičovo námestie 1, Prešov, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní sp. zn. 16Csp/82/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 11. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 16Csp/82/2020. Navrhuje prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, požaduje finančné zadosťučinenie 750 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 25/2024-15 z 25. januára 2024 ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

II.

Skutkové východiská

3. Žalobca ([REDACTED]) sa žalobou doručenou okresnému súdu 30. apríla 2020 domáhal voči sťažovateľke ako žalovanej zaplataenia 2 527,27 eur s príslušenstvom z titulu zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

4. Okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom z 2. marca 2021 tak, že sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 666,12 eur s úrokom z omeškania (výrok I), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II) a sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 48 % (výrok III). Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie žalobca, aj sťažovateľka. Krajský súd v Prešove rozsudkom z 12. októbra 2021 v spojení s opravným uznesením z 10. februára 2022 a doplnčím rozsudkom zo 16. februára 2022 právoplatným 23. marca 2022 zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku I tak, že žalobu zamietol, potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku II a sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Sťažovateľka si podaním z 11. mája 2022 vyčíslila trovy prvoinštančného a odvolacieho konania v celkovej výške 1 713,25 eur.

6. Okresný súd uznesením z 8. marca 2023 vydaným vyšším súdnym úradníkom uložil žalobcovi povinnosť nahradiť sťažovateľke trovy prvoinštančného konania vo výške 393,18 eur (výrok I) a trovy odvolacieho konania vo výške 347,98 eur (výrok II). Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala sťažovateľka sťažnosť 13. apríla 2023. Okresný súd uznesením z 5. februára 2024 vydaným sudcom zmenil výrok I uznesenia vyššieho súdneho úradníka tak, že žalobca je povinný nahradiť sťažovateľke trovy prvoinštančného konania vo výške 819,12 eur.

III.

Argumentácia sťažovateľky

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie, že okresný súd je v napadnutom konaní nečinný pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o výške náhrady trov konania. Sťažovateľka si po právoplatnom skončení konania vo veci samej ako úspešná strana (žalovaná) 11. mája 2022 vyčíslila trovy konania v celkovej výške 1 713,25 eur. O výške náhrady trov konania rozhodol okresný súd uznesením z 8. marca 2023 (t. j. po takmer 10 mesiacoch od vyčíslenia) tak, že žalobcu zaviazal zaplatiť sťažovateľke náhradu trov prvoinštančného konania vo výške 393,18 eur a náhradu trov odvolacieho konania vo výške 347,98 eur. Proti predmetnému uzneseniu podala sťažovateľka sťažnosť 13. apríla 2023. Od podania sťažnosti uplynulo viac ako 8 mesiacov a dosiaľ o trovách nie je právoplatne rozhodnuté. Od právoplatného skončenia veci samej uplynulo viac ako 21 mesiacov. Sťažovateľka svojím správaním k vzniku priesťahov neprispela.

IV.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

IV.1. Vyjadrenie okresného súdu:

8. Okresný súd k sťažnosti poukázal na stanovisko zákonného sudcu, ktorý konštatoval, že zákon v čase rozhodovania vyššieho súdneho úradníka neustanovoval žiadne časové rozpätie, dokedy

má byť uznesenie o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej vydané. Každý z vyšších súdnych úradníkov rozhoduje o výške trov konania najrýchlejšie, ako je to v jeho silách. Pokiaľ ide o rozhodnutie sudcu o sťažnosti proti uzneseniu o výške trov konania, zákon dosiaľ neustanovuje časový úsek, za ktorý má sudca o podanej sťažnosti rozhodnúť. V danej veci bolo po doručení ústavnej sťažnosti sťažovateľky rozhodnuté o sťažnosti sťažovateľky proti rozhodnutiu o výške trov konania 5. februára 2024. Sťažovateľka súdu v čase od podania sťažnosti v apríli 2023 nezaslala urgenciu, resp. žiadosť o rozhodnutie o sťažnosti, ani telefonicky nekontaktovala okresný súd. Od 1. júna 2023 vstúpila do účinnosti rozsiahla justičná reforma, v dôsledku ktorej bola sudcom vybavujúcim občianskoprávnou agendu pridelená nová agenda, okresný súd však nebol personálne posilnený.

IV.2. Replika sťažovateľky:

9. Sťažovateľka vo svojej replike uviedla, že okresný súd o podanej sťažnosti proti uzneseniu o výške trov konania rozhodol po takmer 10 mesiacoch a z dostupných dôkazov je zrejmé, že tak učinil až v deň jeho vyjadrenia k ústavnej sťažnosti (t. j. 6. februára 2024), a nie jeden deň predtým (5. februára 2024), ako tvrdí. Javí sa teda, že rozhodnutie o podanej sťažnosti je práve dôsledkom podanej ústavnej sťažnosti a že využitie ústavného práva zo strany sťažovateľky bolo dôvodné. Sťažovateľka považuje v právnom štáte za neprípustnú kritiku sudcu smerujúcu voči sťažovateľke, v zmysle ktorej sa sťažovateľka „*uchýlila k podaniu ústavnej sťažnosti*“, čomu nepredchádzala urgencia adresovaná okresnému súdu. Vyjadrenie zákonného sudcu nerešpektuje ustálenú judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej organizačné problémy súdov nie je možné preniesť na účastníkov konania.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie o existencii zbytočných prietahov zapríčinených okresným súdom v napadnutom konaní v štádiu rozhodovania o výške náhrady trov konania.

11. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

13. Ústavný súd konštatuje, že konanie vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 16Csp/82/2020 bolo v čase podania ústavnej sťažnosti sťažovateľky v merite veci právoplatne skončené, a to 23. marca 2022 (rozsudkom okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu a dopĺňacím

rozsudkom krajského súdu bolo rozhodnuté aj o nároku sťažovateľky na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pozn.). Právna istota sťažovateľky týkajúca sa nároku na náhradu trov konania tak bola nastolená 23. marca 2022, teda ešte pred podaním ústavnej sťažnosti. Konanie v tom čase prebiehalo už len vo fáze týkajúcej sa rozhodovania o výške náhrady trov konania.

14. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, všeobecný súd rozhoduje o vyčíslení trov konania podľa vopred ustanovených zásad a podľa úkonov, ktoré boli v konaní vykonané účastníkmi (resp. stranami sporu) a ich právnymi zástupcami, ústavný súd preto rozhodovanie o výške náhrady trov konania nepovažuje za právne zložité. Skutkovo musí v každom prípade vychádzať len z obsahu spisu. Na základe uvedeného rozhodovanie o výške náhrady trov konania zásadne nemožno považovať za postup všeobecného súdu, ktorý by vykazoval osobitnú náročnosť.

15. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priťahom. Ústavný súd neidentifikoval taký postup na strane sťažovateľky, ktorý by v napadnutom konaní mohol mať negatívny vplyv na dĺžku konania.

16. Pokiaľ ide o samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní, ústavný súd uvádza, že celková dĺžka rozhodovania o výške náhrady trov konania predstavuje 1 rok a 10 mesiacov (23. marec 2022 – 5. február 2024) s tým, že z uvedeného obdobia na rozhodovanie o sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka pripadá necelých 10 mesiacov. Postup okresného súdu v namietanom konaní v štádiu rozhodovania o výške náhrady trov konania preto nemožno považovať za optimálny.

17. Ústavný súd nepopiera, že všeobecný súd má dbať na plynulosť konania bez ohľadu na skutočnosť, či sú účastníci konania aktívni, zaujímajú sa o priebeh konania, domáhajú sa rozhodnutia. Ústavný súd na druhej strane, vychádzajúc z vlastnej judikatúry, zároveň konštatuje, že nie každý zistený priťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04, IV. ÚS 221/05, I. ÚS 375/08).

18. Ústavný súd uvádza, že sťažovateľka v období od podania sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka (13. apríla 2023) do podania ústavnej sťažnosti (11. januára 2024) nepožadovala od okresného súdu informácie o stave konania, neurgovala rozhodnutie o jej sťažnosti, neobrátila sa v tomto smere na okresný súd ani v období od vyčíslenia trov sťažovateľkou (11. mája 2022) do vydania rozhodnutia uznesenia vyššieho súdneho úradníka (8. marca 2023), čo nesvedčí v prospech záveru o pociťovaní jej právnej neistoty vo vzťahu k otázke trov konania.

19. Po komplexnom posúdení všetkých okolností daného prípadu, berúc do úvahy tiež skutočnosť, že medzičasom po podaní ústavnej sťažnosti došlo k rozhodnutiu o sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, ústavný súd konštatuje, že nedospel k záveru o existencii zbytočných priťahov zapríčinených okresným súdom v napadnutom konaní, ktoré by dosahovali ústavnoprávnu intenzitu. Preto ústavný súd ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, nevyhoviel.

20. Keďže priznanie finančného zadosťučinenia je podmienené vyslovením porušenia základných práv a slobôd [§ 133 ods. 3 písm. e) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov], ústavnej

sťažnosti nebolo možné vyhovieť ani v časti, v ktorej sa sťažovateľka domáhala priznania finančného zadosťučinenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2024

Robert Šorl
predseda senátu